podmienený aspoň jednoročným nepretržitým zamestnaním rozhodujúceho dňa, ak zákon sám nestanoví nič iného. Tým sú riešené prípady vplyvu ukončenia pracovného pomeru na nárok na dovolenú, pokiaľ nie sú zvlášť upravené.

Jaroslav Homolka:

NOVELISACE SPOŘITELNÍHO ZÁKONA.

Právní poměry spořitelen byly upraveny jednotně pro celou republiku zákonem ze dne 14. dubna 1920, č. 302 Sb. z. a n. (dále spořitelní zákon), jenž opřel se o předpisy do té doby platného rakouského spořitelního regulativu z 27. září 1844. Zákon platil pro všechny komunální spořitelny, t. j. spořitelny založené svazky územními (obec, okres, župa, nyní v důsledku zák. 125/1927 Sb. země), výslovně však nedotkl se t. zv. spořitelen spolkových, t. j. spořitelen zřízených nikoliv územními svazky (komunami), nýbrž spolky lidumilů podle § 2 rakouského spořitelního regulativu (§ 33 spořit. zákona). Takovéto spořitelny trvají pouze dvě, a to Spořitelna Česká v Praze a První moravská spořitelna v Brně. Ostatní spořitelny jsou spořitelnami komunálními, a to vesměs založené obcemi (městy). Ani okresní spořitelny, ani zemské spořitelny se na nynějším území Protektorátu nevyskytují.

Důsledky mnichovské dohody 4 velmocí a změny politického života odrážejí se i na poli spořitelnictví a tak došlo k malé novelisaci spořitelního zákona vládním nařízením ze dne 20. ledna 1939, č. 11 Sb. II, jímž se částečně mění a doplňuje zákon ze dne 14. dubna 1920, č. 302 Sb. z. a n., kterým se upravují právní poměry spořitelen. Vládní nařízení, opřené o ústavní zmocňovací zákon 330/1938 Sb. z. a n., bylo vydáno jen pro zemi Českou a Moravskoslezskou a nikoliv již pro Slovensko. Dotklo se v podstatě tří otázek, a to: rozpouštění správních orgánů spořitelen a jmenování správních komisí na místo nich, ustanovování vedoucího úředníka a jeho propouštění a spolkových spořitelen.

Správa spořitelny (výbor, ředitelství) totiž je úzce souvislá s obcí-zakladatelkou spořitelny. Obecní zastupitelstvo volí spořitelní výbor, výbor pak ze sebe zvolí ředitelství, jež vede bezprostřední správu. Volba koná se podle zásad poměrného zastoupení zastupitelským sborem obce-zakladatelky, a to z listiny osob volitelných do spořitelního výboru; tato listina sestavována jest finanční komisí obecní, která do ní má pojmouti schopné osobnosti všech stran zastoupených v obecním zastupitelstvu, jež vyhovují kromě všeobecných náležitostí ještě zvláštním předpisům stanov spořitelny o volitelnosti do správy spořitelny. Funkční období členů výboru a jejich náhradníků je 4leté. Pravidelně po roce (někde po 2 letech) vystoupí ¼ (½) členů a náhradníků a výbor se doplní na plný počet doplňovací volbou, o tom, jak často se konají doplňovací volby, rozhodují předpisy úředně schválených stanov.

V některých případech bude se jeviti pro zjednodušení poměrů nutnost nebo prospěšnost rozpustiti obecní zastupitelstva, čímž odpadá orgán, který by měl prováděti doplňovací volby výborů příslušných spořitelen. Rozpuštění obecního zastupitelstva případně jeho neúplnost a snaha, aby v dnešních mimořádných poměrech bylo možno zasáhnouti rychle a úspěšně, vedly k změně dosavadního předpisu § 18 spoř. zákona. Dosavadní

ustanovení spořitelního zákona nepočítá všeobecně s takovýmito okolnostmi, které se nyní mohou vyskytnouti častěji. § 18 spořit. zákona připouštěl sice rozpuštění spořitelního výboru, ale nestanovil výslovně, co má nastati po rozpuštění výboru. V praksi dozorčí úřad státní (ministerstvo vnitra nyní ministerstvo financí, neboť působnost ve věcech peněžních ústavů a podniků byla podle vl. nař. 61/1939 Sb. z. a n., od 1. června 1939 u ministerstva financí soustředěna s výjimkou zemských peněžních ústavů) dosazoval správní komisi; tato prakse došla dnes zákonného potvrzení a kromě toho možnost dosaditi správní komisi byla rozšířena. Novelisovaný § 18 výslovně stanoví, že státní správa má právo učiniti vhodná opatření k zajištění řádné správy majetkové, jakož i opatření na odvrácení škod, kdyby nastaly obavy o úplné a náležité zajištění úhrady vkladů. Za tím účelem může zejména podrobiti spořitelnu zvláštním podmínkám a podle okolností i rozpustiti orgány spořitelny a ustanoviti na místo nich správního komisaře neb správní komisi. Státní správa má nejen právo, ale je dokonce povinna učiniti potřebná opatření, kdyby režie spořitelny byla nepoměrně nákladná.

Aby zvýšena byla ještě odborná úroveň vedoucího úředníka (ředitele) spořitelny a jeho zástupce, byla částečně omezena dočasně v tomto směru již neúčinná autonomie spořitelen (viz níže). K platnosti jmenování vedoucího úředníka a jeho zástupce, jakož i k jich propuštění, je potřebí schválení státní správy (ministerstva financí); toto schválení uděluje se po slyšení Svazu česko-slovenských spořitelen v Praze, k němuž jsou všechny spořitelny povinně přičleněny, čímž se zachovává aspoň nepřímo autonomní vliv spořitelen. Tato úprava neznamená zásadní novotu, jelikož vl. nař. ze 4. XI. 1938 č. 265 Sb. z. a n., o dočasných omezeních v živnostenském a jiném výdělečném podnikání stanovilo v § 3, že k ustanovení prokuristy a orgánů správních právních osob, jichž předmět podnikání pozůstává ve výdělečné činnosti jakéhokoliv druhu, je třeba svolení příslušného okresního úřadu. Touto širokou formulací byly, asi nechtěně, zahrnuty i spořitelny, takže k nabytí členství ve výboru spořitelny a k nabytí prokury je třeba svolení okresního úřadu, jež se udělí, není-li námitek z důvodu veřejného zájmu. Dokud souhlas nebude udělen, je členství případně udělení prokury bezúčinné. Toto obmezení platí do 8. XI. 1939 (§ 13 vl. nař. 265/1938 Sb.). Novelou byla tedy vlastně podle dnešního stavu příslušnost k potvrzování vedoucího úředníka a jeho zástupce přenesena z okresního úřadu na ministerstvo financí jako orgán státního dozoru nad spořitelnami, kdežto pro potvrzování v ostatních případech (členové výboru spořitelního, prokuristé) zůstává dosavadní příslušnost okresního úřadu. Sporno by mohlo býti, kdo je příslušným k potvrzení druhého neb dalšího zástupce vedoucího úředníka (pokud se vyskytují). Vl. nař. č. 11/1939 Sb. II mluví pouze o »náměstku« vedoucího; vzhledem k tomu sluší míti za to, že příslušnost ministerstva vnitra by zde nebyla dána. Ovšem výraz »náměstek« může zavdati podnět k různým výkladům, neboť tento výraz nebyl doposud ani ve spořitelním zákoně, ani v jednacích řádech spořitelen používán. Jednací řády užívají označení »zástupce vedoucího úředníka«.

Konečně byly uvedenou novelou podřízeny bezvýhradně obě spolkové spořitelny předpisům spořitelního zákona a tím i dozoru zájmové a revisní organisace Svazu spořitelen. Změny nutné následkem toho ve stanovách těchto ústavů budou provedeny státní správou.